

Nr 81.

Av herr **Nylander m. fl.**, om anslag för tillvaratagande och utveckling av vissa s. k. lanthästar.

Såsom angivits i Kungl. Maj:ts statsverksproposition till årets riksdag, i vad den avser regleringen av riksstatens nionde huvudtitel för år 1919, har sedan år 1914 årligen utbetalts av statsmedel ett belopp av omkring 20,000 kronor för tillvaratagande och utveckling av sådana i Sverige förekommande s. k. lanthästar, som kunde innefattas under benämningen »inhemska häststammar». De för år 1917 till Kungl. Maj:ts förfogande ställda anslagsmedlen å tillhoppa 20,000 kronor hava av Kungl. Maj:t den 16 mars 1917 fördelats sålunda:

till styrelsen för hingstuppfödningssanstalten å Vången	kronor	10,000: —
» Umeåortens hästavelsörening	»	2,000: —
» Norrbottens läns hushållningssällskap	»	1,000: —
» Vedbo härads hästavelsförening	»	750: —
» Leksands hästavelsförening	»	750: —
» Nya Aktiebolaget Uplands lanthäst	»	1,000: —
» Gottlands läns hushållningssällskap	»	1,000: —
» Västerbergslagens hästavelsaktiebolag	»	1,000: —
» Föreningen Södra Dalarnes hästväänner	»	500: —
» Göteborgs och Bohus läns hästavelsförening	»	1,000: —
» Örebro läns hästavelsförening	»	1,000: —
	Summa kronor	20,000: — .

I fråga om storleken av de anslagna medlen har Kungl. Stuteriöverstyrelsen i sin skrivelse den 22 Augusti 1917 rörande anslag för år 1919 anfört, att erfarenheten för såväl år 1917 som föregående år visat, att de

för dessa år till motsvarande belopp beviljade anslagsmedlen *icke* varit tillräckliga för utdelande av bidrag i så stor omfattning, som de inkomna ansökningarna avsett. Då nu ansökningarnas antal är för år ökats, har en högst avsevärd minskning av de förut tilldelade beloppen måst göras, så att t. ex. flere av de föreningar, som under några år tilldelats 2,000 kronor, år 1917 fingo endast 1,000 kronor. Vångens hingstuppfödninganstalt har emellertid konstant erhållit hälften av hela anslaget eller 10,000 kronor, under det att de övriga 10,000 kronorna fördelats mellan de föreningar och bolag, vilkas ansökningar om understöd befunnits böra komma i åtanke.

Om nyttan och nödvändigheten av statsunderstöd för tillvaratagande av ifrågavarande inhemska häststammar torde numera icke råda någon meningsskiljaktighet. Allmänt erkännes det ökade intresse, varmed dessa svenska häststammar under senare åren omfattats; och nya föreningar uppstå alltsomoftast icke allenast i Norrland utan även i andra delar av vårt land i och för befrämjande av denna hästkultur. Erfarenheten har ock otvivelaktigt givit vid handen, att den inhemska lanthästen är synnerligen värdefull och att den kan motsvara mycket högt ställda anspråk på duglighet, uthållighet och förnöjsamhet. Den torde ock kunna, enligt vad av åtskilliga till Kungl. Maj:t ingivna ansökningar om statsbidrag framgår, kanske bättre än andra nöjaktigt livnära sig även under svåra och knappa foderförhållanden. Ej under därför att dessa hästar vinna ökad användning icke allenast vid jord- och skogsbruk utan även för militärt ändamål. Särskilt är detta förhållandet med en typ av de inhemska häststammarna, den s. k. »större norrlandshästen», som, tack vare statens mellankomst med statsbidrag, kunnat tillvaratagas och utvecklas samt visat sig äga särdeles framstående egenskaper. Kungl. Maj:t har ock, efter nyligen företagen utredning rörande arméns behov av hästar, funnit sig böra förordna, att, vid prövningen för inköp av draghästmateriel vid artilleriet, särskilt avseende skall fästas vid den större norrlandshästen. Jämväl i utlandet synes man hava fäst uppmärksamhet vid dessa lättare draghästar, vilket framgår av den stora efterfrågan, som de röna vid exportförsäljningarna.

Att landets hästavel haft stor nytta av de beviljade statsanslagen synes sålunda vara uppenbart; och det ligger otvivelaktigt stor vikt därpå, att denna hästavel ej får gå tillbaka utan ytterligare främjas och att härför bildade föreningar och enskilda erhålla det understöd från det allmännas sida, på vilket de med rätta kunna göra anspråk. För detta ändamål är ett större statsanslag än det nu av Kungl. Maj:t äskade oundgängligen

nödvändigt, så att icke allenast de förutvarande föreningarne och bolagen må kunna återfå åtminstone sina ursprungliga anslagsbelopp utan även nybildade föreningar må bliva vederbörligen tillgodosedda. En ökning av det av Kungl Maj:t begärda statsanslaget med minst 10,000 kronor synes härför vara erforderligt.

På grund av vad som sålunda anförts, få vi vördsamt hemställa,

att riksdagen täcktes å extra stat för år 1919 anvisa ett reservationsanslag av 30,000 kronor, att under de villkor, Kungl. Maj:t må bestämma, utgå för tillvaratagande och utveckling av sådana i Sverige förekommande s. k. lanthästar, som kunna innefattas under benämningen »inhemska häststammar».

Stockholm den 26 januari 1918.

Oskar Nylander.

C. Magnusson.

K. J. Gustafsson.

C. F. Holmquist.

Ivan Svensson.

Ludvig Danström.

Olaus Pettersson.

Hj. Hulting.

Johan Ekman.

G. H. von Koch.

Ollas A. Ericsson.

O. Bergqvist.
